

Kilde 1.3

Den britiske historiker Chris Wickham (født 1950):

If we no longer imagine the middle ages to be a long dark period of random violence, ignorance and superstition, then what differentiates this time from before and after?

The start of the period is to an extent easier, because it is conventionally attached to the political crises which came with the fall of the western Roman empire in the fifth century, hence the rough date of 500 for the ancient-medieval divide: whether or not one sees the Roman empire as somehow 'better' than the western successor states, the latter were certainly more fragmented, structurally weaker, economically simpler.

The break is complicated by the long survival of the eastern Roman empire, which we now call Byzantium; as a result, in south-eastern Europe 500 is no dividing line at all. Indeed, the break even in the west only affected a handful of today's European nations, France, Spain, Italy and southern Britain being the largest, for the Roman empire never extended to Ireland, Scandinavia, most of Germany or most of the Slavic-speaking countries. It is also complicated by the success of the last generation of historians in showing that there were strong continuities across the divide at 500, in cultural practices in particular. (...)

Here the relationship between change and stability nuances the sharpness of the break when the empire broke up. But the half century either side of 500 still remains a convenient starting point, and, for me at least, a marker of strong change at too many levels to ignore.

Oversættelse (Kristian Steg):

Hvis vi ikke længere forestiller os middelalderen som en lang, mørk periode fuld af tilfældig vold, uvidenhed og overtro, hvad er det så, der adskiller denne tid fra tiden før og efter?

Starten på perioden er til en vis grad nemmere at fastsætte, fordi den almindeligvis sættes i forbindelse med de politiske kriser, som kom efter the vestromerske riges fald i det femte århundrede. Derfor ca. år 500 som overgang mellem antikken og middelalderen. Om man nu ser Romerriget som "bedre" end de vestlige stater, der

fulgte efter, så er der ingen tvivl om, at de sidstnævnte er mere fragmenterede, strukturelt svagere, økonomisk simple.

Bruddet kompliceres dog af, at det østromerske rige – som vi nu kalder det byzantinske rige – overlevede så længe. Af denne grund er år 500 slet ikke nogen skillelinje i Sydøsteuropa. Og bruddet i vest påvirkede kun en håndfuld af nutidens europæiske nationer, hvoraf Frankrig, Spanien, Italien og Sydengland er de største, idet Romerriget aldrig nåede ud til Irland, Skandinavien, det meste af Tyskland eller de fleste slavisktalende lande. Bruddet kompliceres yderligere af, at den seneste generation af historikere har påvist, at der er en stærk kontinuitet på tværs af skillelinjen ved år 500, særligt hvad angår kultur.

Her må forholdet mellem forandring og stabilitet nuancere, hvor skarpt bruddet var, da det romerske kejserrige blev opløst. På den anden side forbliver det halve århundrede før og efter 500 stadigvæk et praktisk startsted, og – i det mindste for mig – markerer det en så stærk forandring på så mange niveauer, at man ikke bare kan ignorere det.